

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 7 Шкільний курс біології

Рівень вищої освіти Магістр

Освітня програма Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність А4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Шкільний курс біології
Викладач (-і)	к.б.н., доц. Гнезділова В.І, к.б.н., доц. Микитин Т.В.
Контактний телефон викладача	0342596164
Е-mail викладача	viktoria.gniezdilova@pnu.edu.ua tetiana.mykytyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год., I курс, I семестр, екзамен
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Шкільний курс біології» покликана допомогти студентам опанувати основи біологічних наук, які вивчаються у шкільному курсі біології. У межах дисципліни розглядаються структура й особливості сучасних навчальних програм з біології, міжпредметні зв'язки, інтегративні підходи та методологічні основи відбору навчального матеріалу. Засвоєння курсу забезпечує майбутнім учителям уміння орієнтуватися у змісті шкільної біології. Курс є базовим для формування професійної компетентності майбутнього педагога-біолога, сприяє розвитку його методичної культури та готовності до творчої організації навчального процесу.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета навчальної дисципліни: опанування студентами основ біологічних наук, що складають шкільний курс біології, та формування в них готовності до пізнавальної взаємодії зі школярами в процесі навчання.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ознайомити студентів із сучасними досягненнями біологічної науки; ➤ засвоїти знання щодо ролі біологічної науки у формуванні сучасної наукової картини живої природи, методів пізнання живої природи, закономірностей живої природи, будови, життєдіяльності та ролі живих організмів; ➤ сформувати уявлення про природу як систему, що розвивається, про людину як біосоціальну істоту; ➤ усвідомити значення біології у житті людини і суспільства; ➤ оволодіти уміннями застосування біологічних знань для пояснення процесів та явищ живої природи, життєдіяльності власного організму, здійснення спостережень за живими організмами та станом власного організму, профілактики захворювань, травматизму, шкідливих звичок, використання приладів, інструментів, проведення біологічних досліджень, роботи з різними джерелами інформації; ➤ розвивати пізнавальні інтереси, спрямовані на отримання нових знань про живу природу, інтелектуальні вміння та творчі здібності; ➤ розвивати потребу в самоосвіті і самовдосконаленні 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ІК Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 1. Володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні наукові погляди.</p> <p>ЗК 5. Здатність використовувати знання державної та іноземної мов усно і письмово в межах професійної діяльності для пошуку інформації та обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних</p>	

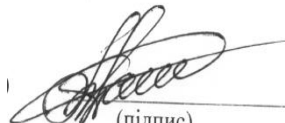
<p>проектів біологічного, екологічного, оздоровчого та педагогічного змісту. СК 1. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою. СК 17. Знання основних сучасних положень фундаментальних наук стосовно походження, розвитку, будови і процесів життєдіяльності живих організмів, інтегральні уявлення про організацію біологічних систем на різних рівнях, здатність їх застосовувати для формування світоглядної позиції, інтерпретації власних досліджень та формування здорового способу життя. СК 18. Здатність дотримуватися принципу науковості та трансляції наукових біологічних знань у площину шкільних навчальних предметів закладів освіти.</p>			
<p>ПР 6. Демонструє вміння класифікувати, упорядкувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання. ПРН 4. Демонструє вміння розуміти і пояснювати будову, функції, життєдіяльність, розмноження, філогенію, екологію, поширення, використання, охорону живих організмів і систем усіх рівнів організації, розкривати сутність біологічних процесів та явищ.</p>			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		30	
Практичні роботи		30	
Самостійна робота		120	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	A4.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	1	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість годин	
		лекції	практ роб
			сам.роб.
Тема 1. Загальна характеристика рослин. Клітина та тканини рослин. Клітина тварин.		2	2
Тема 2. Вегетативні та генеративні органи рослин. Основні процеси життєдіяльності рослин		2	2
Тема 3. Водорості. Рослини		2	2
Тема 4. Гриби, лишайники. Археї. Бактерії. Одноклітинні організми		2	2
Тема 5. Безхребетні тварини		2	2
Тема 6. Тип Хордові. Підтип Безчерепні. Підтип Хребетні, або Черепні. Надклас Риби		2	2
Тема 7. Чотириногі тварини. Поведінка тварин		2	2
Тема 8. Опора й рух, травлення та дихання людини		2	2
Тема 9. Внутрішнє середовище організму. Кровообіг, виділення та терморегуляція людини		2	2
Тема 10. Нервова система та сенсорні системи людини. Вища нервова діяльність людини		2	2
Тема 11. Регуляція функцій організму. Розмноження та розвиток людини		2	2
Тема 12. Розмноження і розвиток організмів		2	2
Тема 13. Закономірності спадковості та мінливості		2	2

Тема 14. Основи екології	2	2	8
Тема 15. Еволюція органічного світу	2	2	8
	Заг.:	30	30
			120
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система методів оцінювання складається із двох видів контролю: поточного та підсумкового.</p> <p>Поточний контроль включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних проектів, контрольні роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навиків та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. <p>Упродовж поточного контролю, на практичних заняттях, студент може максимально отримати 100 балів (70 балів – за усні відповіді на практичних заняттях, 20 балів – за індивідуальну науково-дослідну роботу, 10 – за контроль самостійної роботи).</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Підсумкова оцінка розраховується за сумою накопичених впродовж вивчення дисципліни балів.</p> <p>Впродовж вивчення дисципліни студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і практичних занять; - брати активну участь в роботі на практичних заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання. 		
Вимоги до письмової роботи	<p>У письмовій роботі студент повинен продемонструвати вміння синтезувати теоретичні і практичні знання, отримані в межах одного змістового модуля. Під час підсумкового модульного завдання розглядаються контрольні питання, тести, ситуаційні задачі, запропоновані у методичних розробках для студентів, здійснюється контроль практичних навиків і умінь за темами змістового модуля. Усі відповіді повинні бути подані чітко, грамотно, у заданій послідовності.</p>		
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем навчальної дисципліни. До підсумкового контролю допускаються студенти, які були присутні на більше 50% занять і набрали мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. Студентам, які мали пропуски лекційних чи практичних занять, дозволяється ліквідувати заборгованість на протязі наступних після пропуску двох тижнів.</p>		

Підсумковий контроль	Форма контролю: екзамен. Форма здачі: комбінована (письмова з усним захистом).
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://is.gd/tB2zi9</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p> <p>В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://is.gd/eeiJX8</p> <p>Ліквідація академічної заборгованості, перекладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника» https://is.gd/EtCjNG</p> <p>Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням.</p> <p>Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом.</p> <p>Якщо студент пропустив більше 50% занять, він повинен пройти тестування на сайті дистанційного навчання і тільки тоді буде допущений до написання екзаменаційної роботи.</p> <p>Обов'язковим для допуску до екзамену є відвідування більше 50% занять, робота на заняттях, підготовка доповідей, виконання контрольної роботи.</p> <p>По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності https://d-learn.pnu.edu.ua/ щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.</p> <p>Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Атаманчук М.О. Довідник учня. Біологія. 7–11 класи. Усі поняття, терміни та визначення. К.: Основа, 2025. 120с. 2. Атаманчук М.О. Мій конспект. Матеріали до уроків. Біологія. 7 клас. К.: Основа, 2024. 128с. 3. Довгаль Л.В. Книга вчителя. Біологія 7 клас. К.-Х.: Ранок, 2024. 320с. 4. Задорожний К.М. Біологія: підруч. для 7 класу загальноосвіт. навч. закл. Харків: вид – во «Ранок», 2024. 272с. https://pidruchnyk.com.ua/2838-biologiia-zadorozhnyi-7-klas-2024.html 5. Задорожний К.М. Біологія: підруч. для 8 класу загальноосвіт. навч. закл. Вид – во «Освіта», 2025. 264с. https://pidruchnyk.com.ua/2926-biologiia-zadorozhnyi-8-klas-2025.html 6. Задорожний К.М. Біологія і екологія (рівень стандарту) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти. К.-Х.: Ранок, 2019. 208с. 	

7. Задорожний К.М. Біологія і екологія. Підручник. Профільний рівень. 11 клас. К.-Х.: Ранок, 2019. 206с.
8. Задорожний К.М. Від мавпи до людини. Х.: Ранок, 2021. 96с.
9. Ілюха Л.М. ЗНО 2024 Біологія. Типові тестові завдання. К.: Літера, 2024. 96с.
10. Іонцева А. Біологія в таблицях і схемах. 6-11 класи, до ДПА, ЗНО. К.: Торсінг, 2020. 128с.
11. Остапченко Л.І. Біологія: підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закл. К.: Генеза, 2017. 256с. <https://pidruchnyk.com.ua/1043-biologiya-9-klas-ostapchenko.html>
12. Остапченко Л.І. Біологія: підруч. для 6 класу загальноосвіт. навч. закл. К.: Генеза, 2014. 224с. <https://pidruchnyk.com.ua/551-bologya-ostapchenko-balan-matyash-6-klas.html>
13. Остапченко Л.І. Біологія: підруч. для 10 класу загальноосвіт. навч. закл. К.: Генеза, 2019. 192с. <https://pidruchnyk.com.ua/1368-biologiya-ekologiya-ostapchenko-10-klas.html>
14. Ставенко О.П. Учительські поради. Біологія 7 клас. Вид-во «Ранок», 2024. 160с.

Викладачі:

(підпис)

Гнєзділова В.І.

Микитин Т.В.